

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORTAGE TWEEJAARLIJKS ONDERZOEK

FUNDASHION FORMA

Opleidingsinstituut voor sociale kanstrajecten en mbo niveau 1

Plaats : Bonaire
BRIN-nummer : 30LB
Datum onderbezoek : 22 maart 2018
Rapport vastgesteld te Tilburg op 10 juli 2018

Samenvatting

De inspectie van het onderwijs heeft op 22 maart 2018 een onderzoek uitgevoerd op Fundashion Forma, instelling voor sociale kanstrajecten en mbo, niveau 1. Dit onderzoek heeft enerzijds het doel te verifiëren of het kwaliteitssystem van de instelling naar behoren werkt en of de bereikte basiskwaliteit nog steeds van kracht is. Anderzijds het stimuleren van instelling en bestuur om met elkaar te werken aan verdere kwaliteitsverbetering van het onderwijs.

Instelling: Fundashion
Forma
Totaal aantal deelnemers:
ca. 120
BRIN: 30LB

Hieronder vatten we eerst samen, onder het kopje 'Wat gaat goed?', welke onderdelen wij van de school als voldoende hebben beoordeeld. Daarna vatten we, onder het kopje 'Wat kan beter?', samen bij welke onderdelen er nog ruimte is voor verbetering. Onder het kopje 'Wat moet beter?' vatten we samen of er sprake is van wettelijke tekortkomingen.

Wat gaat goed?

Het onderwijs van Fundashion Forma voldoet nog steeds aan de basiskwaliteit. Directie en team zorgen voor onderwijs van voldoende onderwijskwaliteit en voor verbetering als het nodig is. De directie heeft een helder beeld van de kwaliteit van lessen, begeleiding, stages en beroepspraktijkvorming en informeert daarover het bestuur. Forma weet veel studenten, die op andere scholen geen succes hadden toch naar een diploma of naar werk te begeleiden. Dat gebeurt met een doordachte combinatie van hulpverlening en goed gestructureerd onderwijs met een duidelijke pedagogische aanpak. Naast het aanleren van beroepsvaardigheden besteedt Forma veel aandacht aan het bevorderen van zelfredzaamheid. De studenten ervaren de school als een veilige leeromgeving, waarin ze gezien, gesteund en gestimuleerd worden door de docenten. Het team is zich bewust van de maatschappelijke omstandigheden van hun studenten, waarin armoede, gebroken gezinnen, verslaving, geweld en verwaarlozing relatief veel voorkomen.

Wat kan beter?

De instelling heeft de ambitie om het programma voor arbeidstoeleiding sterker af te stemmen op het individuele ontwikkelingsperspectief van de student. Die ambitie heeft zij nog niet gerealiseerd.

Wat moet beter?

In dit onderzoek op instellingsniveau hebben wij geen onderdelen gezien die vanwege de wettelijke eisen vragen om verbetering. Daarom is geen vervolgtoezicht afgesproken.

Vervolg

In 2019 zal er een voortgangsgesprek plaatsvinden met het bevoegd gezag.

Inhoud

1	Opzet van het onderzoek	4
2	Hoofdconclusie en vervolg	6
3	Resultaten van het onderzoek	7
4	Reactie van het bestuur	12

1 Opzet van het onderzoek

De inspectie heeft op 22 maart 2018 een tweejaarlijks onderzoek uitgevoerd bij Fundashion Forma op Bonaire.

Wij vormen onze oordelen door de onderwijspraktijk van de school te toetsen aan de standaarden uit het onderzoekskader 2017 middelbaar beroepsonderwijs.

Tabel overzicht standaarden

Standaard	Onderzocht
Onderwijsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Didactisch handelen	•
OP 7 Praktijkvorming/Stage	•
Examinering en diplomering	
ED1 Kwaliteitsborging examinering en diplomering	•
ED2 Exameninstrumentarium	•
ED3 Afname en beoordeling	•
Schoolklimaat	
SK1 Veiligheid	•
Onderwijsresultaten	
OR1 Resultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten: we hebben lessen bezocht, documenten geanalyseerd en gesprekken gevoerd met studenten, docenten, de functionarissen belast met ondersteuning van de studenten, de voorzitter van de teamexamencommissie en het management. Het onderzoek hebben wij afgesloten met een feedbackgesprek waar wij onze bevindingen uit dat onderzoek terugkoppelden aan de schoolleiding. Daarbij was het bestuur niet aanwezig.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Beoordelingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven

Goed - G

Voldoende - V

Onvoldoende - O

Kan beter - K

Kwaliteitsgebieden

Onderwijsproces

Examinering en diplomering

Schoolklimaat

Onderwijsresultaten

Kwaliteitszorg en ambitie

2 Hoofdconclusie en vervolg

Op 22 maart 2018 hebben wij een onderzoek uitgevoerd bij Fundashion Forma.

Het onderwijs van Fundashion Forma voldoet aan de eisen van basiskwaliteit. Alle onderzochte standaarden zijn als voldoende beoordeeld en een standaard als goed.

3 Resultaten van het onderzoek

Onderwijsproces

Standaard	Oordeel/ waardering
Onderwijsproces	
OP1 Programma	V
OP2 Zicht op ontwikkeling	G
OP3 Didactisch handelen	V
OP 7 Praktijkvorming/stage	V

Programma: doordacht en consistent geheel van onderwijs en begeleiding

Het programma bereidt de studenten voldoende voor op de beroepspraktijk, vervolgonderwijs en de samenleving. Het onderwijsaanbod van Forma bestaat uit:

- het basistraject SKJ van zes maanden;
- het hoofdtraject SKJ, waarin gekozen kan worden uit:
  - entree-opleidingen mbo, niveau 1;
  - een programma ter voorbereiding op de arbeidsmarkt door middel van arbeidssimulatie (drie, vier- of vijf dagen werken en de overige dagen scholing in de instelling);
- opleidingen mbo, niveau 1 buiten het SKJ-programma en zonder voortraject. *NB Forma biedt de opleidingen mbo-1 aan in samenwerking met de Scholengemeenschap Bonaire.*

Het programma voor sociale kanstrajecten vormt een consistent en doordacht geheel van voortraject, hoofdtraject en stage. Centraal staan de negen competenties, waarop de studenten reflecteren en feedback ontvangen. De dag start met een mentorles, waarin er aandacht is voor de persoonlijke situatie van de student, en eindigt met een gezamenlijke evaluatie. Dit voorziet in structuur voor de student, maar ook in de noodzakelijke persoonlijke aandacht. Ook op deze momenten zijn de competenties leidend. Het programma voor de arbeidstoeleiding (ATL) is verrijkt met trainingen en workshops op het gebied van gezondheid, seksuele weerbaarheid en 'empowerment' om de studenten een positiever zelfbeeld te geven. De stages ter voorbereiding op de arbeidsmarkt sluiten zoveel mogelijk aan bij de interesse van de student. De ambitie van de instelling om meer individuele leerlijnen te ontwikkelen op basis van een ontwikkelingsperspectief heeft zij nog niet gerealiseerd.

Hoewel de WEB Bes dit nog niet vereist biedt de instelling de volgende entreeopleidingen (mbo) aan: Zorg en Welzijn, Horeca, Bouw en Verkoop en Retail. Het team biedt momenteel de vereiste keuzedelen aan, maar ontwikkelt deze nog verder. De instelling programmeert ruim voldoende onderwijstijd. De ervaring van Forma is namelijk dat dit ruime aantal contacturen nodig is voor de doelgroep.

Ontwikkeling en begeleiding: effectief en goed gestructureerd

De instelling volgt de ontwikkeling van de studenten goed en biedt hen passende begeleiding en extra ondersteuning. Vanwege de doordachte aanpak en de consequente en zorgvuldige uitvoering van de ontwikkeling en begeleiding beoordelen wij deze standaard als goed.

Dagelijks overleggen de docenten en begeleiders over de ontwikkeling van de student. Verder hebben de studenten zogeheten persoonlijke ontwikkelplangesprekken (popgesprekken) om zo meer eigenaar te worden van hun persoonlijke ambities en de competentieontwikkeling. De ontwikkeling van de zelfredzaamheid van de student wordt hierbij in kaart gebracht. De begeleiding is niet alleen intensief maar ook eenduidig gestructureerd. Er is bijzondere aandacht voor versterking van het persoonlijk netwerk van de student. Contacten met familieleden worden waar mogelijk versterkt en benut voor bijvoorbeeld de bestrijding van afwezigheid.

De ondersteuning van de studenten kent drie niveaus: basis-, verhoogde- en intensieve ondersteuning. De ondersteuning is planmatig en de taken en verantwoordelijkheden zijn duidelijk belegd. Er zijn twee maatschappelijk werkers aangesteld op de instelling. Zij helpen de studenten en gaan zo nodig ook op huisbezoek om het netwerk van de student te versterken. Wekelijks is de casemanager van het EOZ aanwezig om docenten te adviseren en handelingsplannen te formuleren. Tot slot beschikt de instelling enkele uren per week over een psycholoog (ingezet vanuit het EOZ), die zich vooral bezig houdt met traumaverwerking.

Didactische handelen: sterk pedagogisch klimaat, maar in de structuur valt nog winst te behalen

Het didactisch handelen van de leraren stelt de studenten voldoende in staat tot leren en ontwikkelen. Tijdens ons onderzoek konden wij overigens slechts een beperkt aantal lessen bezoeken vanwege de afwezigheid van veel klassen in verband met stage of beroepspraktijkvorming.

Een sterk punt van het onderwijsproces is het positieve pedagogisch klimaat in de klas. Studenten worden gestimuleerd na te denken over hun eigen succeservaringen en deze te delen met de rest van de klas aan het einde van een lesdag tijdens het reflectiemoment. De lessen verlopen ordentelijk en rustig, maar zijn wisselend wat betreft structuur, tempo en leerrendement. Er is doorgaans wel een taakgerichte werksfeer. De lessen worden verzorgd door een docent en een vaste onderwijsassistent. Wij vragen aandacht voor de rolverdeling en voor gerichte inzet van de onderwijsassistenten. Dit zou het tempo en een gestructureerd verloop van de les kunnen bevorderen.

Beroepspraktijkvorming: intensieve voorbereiding en begeleiding (MBO)

De voorbereiding, uitvoering en begeleiding van de beroepspraktijkvorming (bpv) is nog steeds voldoende doeltreffend. Ondanks het beperkte aantal bedrijven op het eiland lukt het de instelling in het algemeen geschikte werkplekken te vinden voor de studenten. Forma bereidt de studenten goed voor op de bpv en tijdens de bpv worden zij zowel door de bedrijven en door de instelling voldoende begeleid. De stagecoördinatoren zien erop toe dat elke student zich in alle onderdelen van het kwalificatiedossier kan bekwamen. Tijdens de terugkomdagen reflecteren de studenten op hun bpv. Het lukte tot vorig jaar soms niet om de bpv altijd bij geaccrediteerde bedrijven uit te voeren. Vanaf dit jaar is dat voor de mbo-opleidingen wel het geval.

Examinering en diplomering

Standaard	Oordeel
Examinering en diplomering	
ED1 Kwaliteitsborging examinering en diplomering	V
ED2 Exameninstrumentarium	V
ED3 Afname en beoordeling	V

Examinering en diplomering: examencommissie is in control

Voor het gebied Examinering en diplomering hebben wij de opleiding Horeca, Voeding en voedingsindustrie (HVV), crebocode 25252 onderzocht.

De examencommissie (EC) waarborgt een deugdelijke examinering en diplomering. Zij stelt alle examens vast en gaat na of er bij alle examens die in de beroepspraktijk worden afgenomen sprake is van gepaste authentieke omstandigheden en of de opdrachten de kerntaken en werkprocessen van het kwalificatiedossier dekken. Zij woont 20 tot 25% van de examens bij om systematisch vast te stellen of de examinering en beoordeling verloopt zoals gewenst. Voorafgaande aan de diplomering gaat de EC systematisch na of de kandidaten aan alle voorwaarden hebben voldaan en of de procedures correct zijn toegepast. Zij ziet verder toe op de deskundigheid van alle betrokkenen bij de examinering. Jaarlijks doet de EC verslag van de examenkwaliteit.

Het exameninstrumentarium van de opleiding HVV sluit aan op de doorstroomeisen en voldoet aan de toetstechnische eisen. Forma betreft het exameninstrumentarium van een leverancier. Het betreft een zogeheten kadertoets, die in de beroepspraktijk kan worden toegepast. Het instrumentarium geeft voldoende richting voor de opzet en afname van een passend examen. Ook voorziet de systematiek in een controle door de examencommissie doordat de examinerator zich in een format verantwoordt over de specifieke examensituatie. Ook de instrumenten voor de generieke vakken zijn ingekocht en eerder door de inspectie beoordeeld en voldoende bevonden.

De inrichting en uitvoering van het examenproces van afname en beoordeling is deugdelijk. De examencommissie ziet toe op de gelijkwaardigheid van de examencondities. Vooraf worden de specifieke examensituaties in de beroepspraktijk gekeurd door de EC. De opgave wordt mondeling uitgelegd aan de kandidaten. Sinds kort verstrekt de instelling ook een specifieke, schriftelijke Papiamentstalige examenopgave aan de student.

Schoolklimaat

Standaard	Oordeel
Schoolklimaat	
SK1 Veiligheid	V

Forma zorgt voor rust en veiligheid

Forma zorgt voor een veilige en respectvolle omgeving voor de studenten. De studenten ervaren de instelling als een prettige omgeving die hen rust biedt in een veelal turbulent bestaan. De instelling ervaart toenemende agressie in de omgeving van de studenten en geeft in de lessen en de begeleiding prioriteit aan het bestrijden van agressief gedrag.

Onderwijsresultaten

Standaard	Oordeel
Onderwijsresultaten	
OR1 Resultaten	-

Resultaten: redelijk maar niet constant

Voor de onderwijsresultaten gelden in Caribisch Nederland geen normen. Daarom beoordelen wij de standaarden studiesucces vooralsnog niet. Wel beschrijven wij de ontwikkelingen in het studiesucces.

Het jaarresultaat van alle opleidingen op niveau 1 bedraagt gemiddeld 66 procent. Ook het gemiddelde diplomaresultaat is 66 procent. Bij dit studiesucces zijn ook de studenten geteld die weliswaar zonder diploma de instelling hebben verlaten, maar toch betaald werk verrichtten. Dit studiesucces vertoont een lichte verbetering ten opzichte van het vorig jaar, maar is lager dan twee jaar geleden. Het studieresultaat van enkele opleidingen verdient nadere analyse. Dit geldt bijvoorbeeld voor HVV en Zorg en dienstverlening.

Kwaliteitszorg en ambitie

Standaard	Oordeel
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	V
KA2 Kwaliteitscultuur	V
KA3 Verantwoording en dialoog	V

Systeem kwaliteitszorg: basis voor onderwijsverbetering

Het bestuur en de instelling hebben een stelsel van kwaliteitszorg ingericht en verbeteren op basis daarvan het onderwijs. De directie heeft voldoende zicht op de kwaliteit van haar onderwijs op basis van de systematische lesobservaties en de zelfevaluatie, waarbij het gehele team is betrokken. De oordelen in de zelfevaluatie zijn zoveel mogelijk onderbouwd. Forma heeft de afgelopen jaren bewezen de kwaliteit van haar onderwijs succesvol en ook planmatig te verbeteren. De verbeteringen worden ook steeds geëvalueerd. Evaluaties kennen een vervolg door aanvullende maatregelen in de nieuwe jaarplannen. Beoordelingen van het didactisch handelen komen terug in de functioneringsgesprekken en leiden eventueel ook tot nadere afspraken. De observaties resulteren momenteel in feedback in de vorm van tips en tops. Heldere oordelen over de geobserveerde indicatoren resulteren nog niet in een analyse van de kwaliteit van de docenten op teamniveau. Met zo'n analyse zou de directie zich kunnen verantwoorden over de onderwijskwaliteit ten opzichte van het bestuur of van derden. Ook zou die richting kunnen geven aan de deskundigheidsbevordering.

Kwaliteitscultuur: personeel toont eigenaarschap door effectieve onderwijskundige aansturing en professionele ruimte.

De instelling kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer. Alle personeelsleden zijn doordrongen van de werkwijze op de instelling en zijn het eens over de kwaliteit die verwacht mag worden. Hierdoor kunnen zij elkaar op zakelijke wijze aanspreken op de gemaakte afspraken. Het team toont zich bereid in een open sfeer te overleggen om zich verder te kunnen ontwikkelen en voelt zich verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs.

Verantwoording en dialoog kenmerkt zich door transparantie

De school verantwoordt zich intern en extern voldoende over de onderwijskwaliteit en voert hierover een actieve dialoog. Zo verschijnt er een jaarverslag en een examenverslag met een analyse van de onderwijsresultaten.

Er functioneert nog geen ondernemingsraad op de instelling. Wel is er een klankbordgroep van studenten en cursisten, die vier keer per jaar bijeen komt. Studenten en ook de docenten worden serieus genomen. De externe dialoog is intensief. Zo is er structureel contact met het Veiligheidshuis, het EOZ, de bpv-bedrijven en met externe beoordelaars voor de examinering.

4 Reactie van het bestuur

Het bestuur heeft het inspectierapport doorgenomen en is tevreden dat Fundashon Forma het etiket Basiskwaliteit behoudt.

In de komende jaren zal Fundashon Forma zich richten binnen het MBO 1 om de keuzedelen, vereist binnen de nieuwe kwalificatiestructuur, verder uit te diepen en ook qua aanbod uit te breiden. In de lessen blijft de aandacht op het klasmanagement en op de directe leertijd uit te breiden en een algemeen lestempo neer te kunnen zetten. Verder blijft het differentiëren van het aanbod een punt van aandacht.

Binnen het SKJ blijkt dat het internaliseren van nieuw gedrag langere tijd nodig heeft waardoor we hebben gekozen om het basisvormingstraject uit te breiden naar 10 maanden. Het arbeidtoeleidende traject gaat de komende jaren werken met een nieuwe methode: Brug naar Werk, hetgeen perfect aansluit op de 9 competenties die Fundashon Forma binnen het programma al jaren aanbiedt. De methode differentieert op 3 verschillende niveaus wat aansluit bij onze ontwikkelvisie.

In de onderwijsagenda 2017-2020 is opgenomen dat de leeftijd van de SKJ wetgeving verlaagd zal worden naar 16 jaar. Forma heeft voor de komende jaren in het beleid opgenomen om, vanwege de verlaging van de leeftijd, opnieuw met de stakeholders te kijken naar het aanpassen van de aanmeldings- en plaatsingsprocedures.

De zorg binnen Forma heeft een goede beoordeling van een Inspectie. Het zou mooi zijn als Forma toe kan werken naar excellentie op het gebied van zorg zodat we daar een regionale voorbeeld functie in hebben.